

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Valentin Lastavețchi)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Nelea Budăi, Aliona Danilov, Ion Muruianu)

ÎNCHEIERE

04 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ion Druță
Nina Vascan
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Biroul vamal Centru,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Societatea Comercială „Ruta-Prim Service” Societate cu
Răspundere Limitată împotriva Biroului vamal Centru și Serviciului Vamal al
Republicii Moldova, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii
Publice” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins din lipsă de temei apelul declarat de Biroul vamal Centru și s-a
menținut hotărârea din 13 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin
care s-a admis parțial acțiunea Societății Comerciale „Ruta-Prim Service”
Societate cu Răspundere Limitată,

constată:

La 15 noiembrie 2017, Societatea Comercială „Ruta-Prim Service” Societate
cu Răspundere Limitată (în continuare SC „Ruta-Prim Service” SRL) a depus
cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ
împotriva Biroului vamal Centru și Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu
privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin Ordinul de Control nr. 210 din 18 iulie
2017 al Biroului vamal Centru, colaboratorii vamali Sergiu Zvezdenko și Valeriu
Pendus au fost autorizați să efectueze verificarea corectitudinii acordării
tratamentului tarifar favorabil și respectării destinației finale, pentru perioada
anilor 2014-2017.

Prin actul de audit post-vămuire din 12 septembrie 2017 s-a constatat o
pretinsă încălcare din partea SC „Ruta-Prim Service” SRL a articolului 19 din
Legea contabilității, care prevede că „faptele economice se contabilizează în baza
documentelor primare și centralizatoare”.

Inspectorii au invocat în principiu două pretinse încălcări: prima ține de
depunerea numerarului în contul întreprinderii în sumă totală de 110 000 de euro,
iar cea de a doua pretinsă încălcare ține de evidența contabilă, și anume calcularea
uzurii.

Prin Ordinul de încasare a numerarului nr. 51 din 09 iulie 2014 SC „Ruta-Prim Service” SRL a primit în numerar suma de 83 000 de euro. În acest ordin de încasare s-a strecurat o eroare redacțională privind conținutul operațiunii, motiv pentru care operațiunea urmează a fi interpretată prin prisma tuturor documentelor disponibile în contabilitatea SC „Ruta-Prim Service” SRL. Prin ordinele de plată nr. 5 și nr. 6 din 10 iulie 2014, SC „Ruta-Prim Service” SRL a achitat costul a 2 autocare de model MAN cu valoarea de 55 000 de euro fiecare, în total 110 000 de euro.

La 03 octombrie 2017, SC „Ruta-Prim Service” SRL a recepționat deciziile de regularizare nr. 1259 și nr. 1260 din 22 septembrie 2017.

În decizia de regularizare nr. 1259 la rubrica „colete și descrierea mărfurilor” este indicat „Autocar marca MAN, model: MAN R08, anul fabricării 2007 – 1 buc”. Această apreciere este eronată și contrară actului de audit post-vămuire, or, în act este menționat despre 2 unități MAN și nu despre una singură.

Prin urmare, nu este cert faptul în privința cărui autocar din cele două importate s-a comis pretinsa încălcare, or, în decizia nr. 1259 nu este menționat numărul caroseriei al acestui autocar. Astfel, este inadmisibilă sancționarea pentru circumstanțe incerte și calcularea drepturilor de import pentru bunuri generice în cazul în care bunul importat este determinat individual.

Lipsa determinării bunului pentru care au fost calculate drepturi de import atrage nulitatea absolută a deciziei de regularizare nr. 1259 din 22 septembrie 2017.

În decizia de regularizare nr. 1260 din 22 septembrie 2017 la rubrica „colete și descrierea mărfurilor” este indicat „Autocar marca SCANIA, model IRIZAR, 1 buc”. Însă, conform actului de audit post-vămuire din 12 septembrie 2017 nu a fost constatată vreo abatere la calcularea drepturilor de import în privința autocarului Scania IRIZAR (K124KIB4X2NB anul producerii 2005).

Prin urmare, decizia de regularizare nr. 1260 din 22 septembrie 2017 este vădit ilegală, deoarece este bazată pe date eronate. Or, în sensul art. 202⁹ alin (5) din Codul vamal, documentul care trebuie pus la baza deciziei de regularizare este actul de audit post-vămuire.

În lipsa constatării în actul de audit post-vămuire a faptului încălcării calculării drepturilor de import în privința autocarului Scania IRIZAR, nu poate fi emisă decizia de regularizare în privința acestui autocar.

Deciziile de regularizare nr. 1259 și nr. 1260 din 22 septembrie 2017 sunt întemeiate pe actul de audit post-vămuire nr. 12.07/04 din 22 iunie 2017, însă SC „Ruta-Prim Service” SRL nu cunoaște conținutul acestui act de audit post-vămuire și nici nu are de unde să-l cunoască, deoarece controlul a fost inițiat prin Ordinul nr. 210 din 18 iulie 2017, adică după o lună de la emiterea actului de audit.

Prin urmare, ambele decizii de regularizare sunt ilegale, deoarece la baza lor stă un act de audit post-vămuire irelevant cazului.

În privința SC „Ruta-Prim Service” SRL a fost emis actul de audit post-vămuire nr. 41-17/04 din 12 septembrie 2017.

La 16 iulie 2017 a fost perfectată declarația vamală privind importul autocarelor sus menționate. La aceeași dată, asociații SC „Ruta-Prim Service” SRL, în cadrul adunării generale au decis majorarea capitalului social cu cele două autocare. La 18 iulie 2014, Camera Înregistrării de Stat a decis

înregistrarea modificărilor în actele de constituire ale SC „Ruta-Prim Service” SRL.

Inspectorii vamali greșit s-au referit la prevederile art. 127¹¹ alin. (1) lit. c) din Codul vamal, deoarece destinația și utilizarea finală a autocarelor ține de activitatea pe rutele regulate administrate de către SC „Ruta-Prim Service” SRL, precum și sunt incluse în capitalul social al societății.

Având în vedere că autocarele au destinația declarată inițial, textul ordinului de încasare a numerarului nu poate servi temei pentru emiterea deciziei de regularizare.

Astfel, prin prisma articolului 127¹¹ alin. (1) lit. c) din Codul vamal, SC „Ruta-Prim Service” SRL nu poate fi subiectul calculării drepturilor de import pentru utilizarea mărfurilor în alte scopuri decât cele stabilite prin destinația inițială.

Este eronată și constatarea referitor la neconformitatea calculării uzurii unităților de transport, deoarece documentele contabile confirmă contrariul. Mai mult decât atât, toate autocarele procurate de către SC „Ruta-Prim Service” SRL sunt antrenate în transportul de persoane pe rutele regulate gestionate de către companie, fapt confirmat prin foile de parcurs.

Reclamantul SC „Ruta-Prim Service” SRL a solicitat admiterea acțiunii; anularea actului de audit post-vămuire nr. 41.17/04 din 12 septembrie 2017; anularea deciziei de regularizare nr. 1259 din 22 septembrie 2017 emisă de Biroul vamal Centru; anularea deciziei de regularizare nr. 1260 din 22 septembrie 2017 emisă de Biroul vamal Centru.

Prin încheierea protocolară din 22 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis intervenirea în proces în calitate de intervenient accesoriu a Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” (vol. I, f.d. 99 verso).

Prin hotărârea din 13 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de SC „Ruta-Prim Service” SRL; s-a anulat, ca fiind emisă contrar prevederilor legii, decizia de regularizare a Biroului vamal Centru nr. 1259 din 22 septembrie 2017 și actul de audit post-vămuire nr. 41.17/04 din 12 septembrie 2017; s-a respins cererea de chemare în judecată în partea ce se referă la pretențiile cu privire la anularea deciziei de regularizare a Biroului vamal Centru nr. 1260 din 22 septembrie 2017; și s-au respins, ca neîntemeiate, toate pretențiile formulate de împotriva Serviciului Vamal (vol. I, f.d. 146, 149-162).

Prin decizia din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins, din lipsă de temei, apelul declarat de Biroul vamal Centru și s-a menținut hotărârea din 13 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (vol. III, f.d. 60, 61-80).

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, motivul emiterii deciziei de regularizare nr. 1259 din 22 septembrie 2017 a servit faptul că, în ordinul de încasare a numerarului nr. 51 din 09 iulie 2014, prin care Rozalin Matveiciuc a transferat în contul SC „Ruta-Prim Service” SRL suma de 83 000 de euro, la rubrica conținutul operațiunii, s-a indicat „depunerea valutei în numerar din exportul de piese auto peste hotare” (vol. II, f.d. 158).

La caz, însă, nu a fost probat faptul că SC „Ruta-Prim Service” SRL într-adevăr desfășoară activitate de export a pieselor de schimb.

Respectiv, concluzia expusă în decizia de regularizare nr. 1259 din 22 septembrie 2017 este una lipsită de suport juridic, deoarece suma transferată de Rozalin Matveiciuc nu poate fi considerată ca făcând parte din mijloace

circulante, or, în contabilitatea întreprinderii aceste mijloace financiare au fost reflectate cu titlu „datorii privind aporturile în capitalul social”, iar SC „Ruta-Prim Service” SRL nu desfășoară activitate de export al pieselor de schimb, ci de transport de pasageri și autobuzele procurate fiind necesare anume pentru această activitate.

Cu atât mai mult că suma de 83 000 de euro, transferată de Rozalin Matveiciuc reclamantului a fost folosită la majorarea capitalului statutar, care a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat.

La 20 mai 2019, Biroul vamal Centru a depus recurs împotriva deciziei din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău (vol. III, f.d. 83-90).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea, nu a ținut cont de dovezile și probele prezentate de Biroul vamal Centru, și nu s-a expus asupra tuturor probelor invocate de reprezentantul acestuia.

Judecând cauza, instanța de apel a ignorat argumentul Biroului vamal Centru precum că, în condițiile speței majorarea capitalului statutar din 18 iulie 2014 cu activele material în valoare de 2 070 761 de lei a fost efectuată din mijloace circulante ale întreprinderii. Acest fapt, însă, contravine prevederilor pct. 7 din Hotărârea Guvernului nr. 145 din 26 februarie 2014, deoarece facilitățile fiscale prevăzute în pct. 2 și 3 ale acesteia se aplică asupra activelor materiale pe termen lung utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor, destinate includerii în capitalul statutar (social) de către: a) agentul economic (în al cărui capital social sunt introduse acestea), din contul profitului net și/sau al capitalului de rezervă; b) fondator, din contul propriu, sau de către acționari/asociați, din contul mijloacelor bănești depuse al acestora.

Ordinul de încasare a numerarului nr. 51 din 09 iulie 2014, care atestă operațiunea de depunere a valutei în numerar în sumă de 83 000 de euro din exportul pieselor auto peste hotare, depusă de cet. Rozalin Matveiciuc, este un document primar în procedura de inițiere a aportului financiar nerambursabil pentru majorarea capitalului social.

Astfel, acest ordin de încasare a numerarului este adaptat necesităților entității și nu conform regulilor contabilității.

Instanța de apel nu a apreciat corect și faptul că, invocând lichidarea băncii care a emis ordinul de încasare a numerarului nr. 51 din 09 iulie 2014, intimata declarativ s-a eschivat de a prezenta echipei de control, precum și instanței de judecată acte de la bancă care ar confirma unde a ajuns aportul financiar sau să efectueze modificările de rigoare în Ordinul de încasare a numerarului nr. 51 din 09 iulie 2014. Or, în privința acestei bănci nu există o hotărâre de lichidare, ea fiind în proces de lichidare are un administrator, care putea prezenta informația solicitată de Biroul vamal Centru.

Curtea de Apel Chișinău nu a ținut cont de faptul că mărfurile importate de intimată au fost puse condiționat în liberă circulație, în condițiile și restricțiile prescrise în Hotărârea de Guvern nr.45 din 26 februarie 2014. Aceste condiții nu se referă doar la importul pe teritoriul Republicii Moldova, ci urmează a fi respectate pe parcursul la toată perioada de aflare sub supraveghere vamală.

Biroul vamal Centru a solicitat admiterea recursului și casarea deciziei din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin

care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată depusă de SC „Ruta-Prim Service” SRL.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform articolului 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

În acest sens este notabil că, potrivit articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Articolul 111 din Codul de procedură civilă prescrie în alin. (3) că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard vs Franta*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa vs România*, 9 decembrie 2014, § 16; *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov vs Ucraina*, 3 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko vs Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Conform scrisorii de însoțire de la fila dosarului 91 vol. III, decizia din 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată Biroului vamal Centru la 21 martie 2019. Prin prisma articolului 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de atac în ordine de recurs a deciziei din 07 februarie 2019 a

Curtii de Apel Chişinău a început să curgă la 22 martie 2019, iar data limită fiind ziua de 22 mai 2019, ora 24.00.

Completul de admisibilitate consideră că, în speţă, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la Curtea Supremă de Justiţie la 20 mai 2019, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe prima foaie a cererii de recurs (vol. III, f.d. 83).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie îl consideră drept inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părţile şi alţi participanţi la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) şi (3) ale aceluiaşi articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabileşte că săvârşirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul şi în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluţionarea greşită a cauzei sau în cazul în care instanţa de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanţa judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) şi (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie consideră că recursul depus de Biroul vamal Centru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) şi (4) din Codul de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluţia pronunţată de către instanţa de apel, însă, nu relevă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reţine că recursul exercitat conform Secţiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material şi procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu şi temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilităţii constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) şi (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie precizează că, în contextul normelor procedurale din Secţiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanţele de fond şi de apel. Forţa atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre

probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Biroul vamal Centru.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Biroul vamal Centru, se declar inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ion Druță

judecătorii

Nina Vascan

Sveatoslav Moldovan